

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Центральноукраїнський державний
педагогічний університет імені Володимира Винниченка**

**ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

**ОСОБЛИВОСТІ РОЗСЛІДУВАННЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ
ЗЛОЧИНІВ**

(назва навчальної дисципліни)

підготовки магістра
(назва рівня вищої освіти)

спеціальність/напрямок 262 Правоохоронна діяльність
(шифр і назва спеціалізації)

спеціалізація _____
(шифр і назва спеціалізації)

освітня програма Правоохоронна діяльність
(назва)

(шифр за ОПП НПП 2.1.3.1)

2018 рік

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Драгоненко А.О., кандидат юридичних наук,
доцент, доцент кафедри галузевого права та правоохоронної діяльності

Обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету
історії та права

«30» серпня 2018 року, протокол № 1

Голова Вченої ради факультету

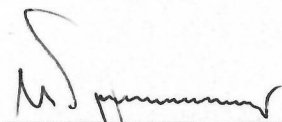

(підпис)

Філоретова Л.М.
(прізвище, ініціали)

Програму схвалено на засіданні кафедри галузевого права та правоохоронної
діяльності

Протокол № 1 від «30» серпня 2018 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Гриценко В.Г.
(прізвище, ініціали)

Вступ

Програма навчальної дисципліни «Особливості розслідування окремих видів злочинів» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів за спеціальністю 262 Правоохоронна діяльність.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості кваліфікації окремих видів злочинів, критерії їх відмежування від адміністративних проступків та від суміжних злочинів.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення дисципліни «Особливості розслідування окремих видів злочинів» тісно пов'язана із дисциплінами «Криміналістика», «Кримінологія», «Кримінальне право», «Кримінальний процес», «Актуальні проблеми кримінального права», «Актуальні проблеми кримінального процесу», «Кримінально-виконавче право», «Оперативно-розшукова діяльність», «Основи судово-медичної експертизи».

Програма навчальної дисципліни складається з Розділу 1.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Особливості розслідування окремих видів злочинів» є вивчення основних аспектів організації розслідування окремих видів кримінальних правопорушень, ознайомлення студентів з особливостями розслідування і попередження окремих видів кримінальних правопорушень, формування професійних навичок проведення окремих слідчих (розшукових) дій з урахуванням особливостей окремих видів кримінальних правопорушень.

1.2. Основними завданнями навчальної дисципліни «Особливості розслідування окремих видів злочинів» є:

- розширення кола знань про засоби і методи розслідування та попередження кримінальних правопорушень;
- ознайомлення з досягненнями світової та вітчизняної криміналістичної думки, основними сучасними криміналістичними школами, напрямками, концепціями;
- набуття навичок практичної діяльності в розслідуванні кримінальних правопорушень, забезпечення прав і свобод громадян, гарантованих Конституцією України;
- формування у студентів стійкої особистої громадянської позиції, розвиток навичок аналітичного мислення, виховання критичного та неупередженого ставлення до громадян, які потрапили в орбіту кримінальних процесуальних відносин, незалежно від їх процесуального статусу.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у здобувачів вищої освіти повинні бути сформовані наступні компетентності:

- уміння застосовувати набуті знання, вміння й навички на практиці, здатність брати участь у розробленні та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в сфері правоохоронної діяльності, реалізовувати

норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності;

- здатність виявляти та аналізувати причини та умови, що сприяють вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень (проступків), вживати заходи для їх усунення;

- здатність кваліфіковано здійснювати наукові дослідження в галузі правоохоронної діяльності;

- здатність професійно використовувати методики розслідування злочинів;

- здатність надавати криміналістичну характеристику злочинів;

- спроможність організувати і керувати діяльністю підрозділів, створених для виконання завдань у сфері правоохоронної діяльності;

- здатність ефективно розслідувати окремі види кримінальних правопорушень;

- здатність давати кваліфіковані юридичні висновки й консультації в конкретних сферах юридичної діяльності.

1.4. В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен продемонструвати наступні результати навчання:

- володіти навичками публічних виступів, дискусій, проведення занять;

- знати та розуміти процеси взаємодії та координації правоохоронних органів під час розслідування кримінальних правопорушень, а також взаємодії з представниками інших органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадськістю з питань правоохоронної діяльності;

- аналізувати умови і причини вчинення правопорушень, визначати шляхи їх усунення;

- вміти розробляти та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності;

- здійснювати наукові дослідження в галузі правоохоронної діяльності;

- приймати рішення, спрямовані на попередження кримінальних правопорушень за матеріалами розслідування конкретного кримінального провадження;

- здійснювати правове виховання;

- аналізувати, оптимізувати й застосовувати сучасні інформаційні технології під час рішення професійних (наукових) завдань.

На вивчення навчальної дисципліни заплановано 120 годин 4 кредити ECTS.

Мова навчання: українська мова.

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри галузевого права та правоохоронної діяльності, які безпосередньо проводять заняття.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Розділ 1.

Тема 1. Особливості розслідування серійних убивств

Криміналістична характеристика серійних убивств. Поняття «сексуальних убивств». Групи серійних убивств. Спосіб учинення серійних убивств. Спосіб підготовки при вчиненні серійних убивств. Способи безпосереднього вчинення серійних убивств. Способи приховання трупів жертв. «Почерк» злочинця. Особа злочинця. Основні типи серійних убивств. Класифікація серійних сексуальних убивств за способом учинення убивств. Особа потерпілого. Типологія жертв серійних убивств. Обстановка вчинення злочину. Місця вчинення серійних убивств. Класифікація серійних убивств за часовими параметрами їх учинення. Слідова картина злочину. Ознаки серійних убивств, що відображаються у слідовій картині.

Початковий етап розслідування серійних убивств. Характерні типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування серійних убивств. Дії слідчого у ситуації виявлення трупів без ознак маніпуляцій з тілами, коли фактичні дані не містять відомостей про серійний характер злочину. Дії слідчого у ситуації виявлення трупів з ознаками маніпуляцій (розташування тіла в певному місці, в певній позі тощо), в тому числі і частин розчленованих трупів. Дії слідчого у ситуації наявності інформації про вчинення одного убивства (в тому числі на сексуальному ґрунті) підозрюваним, та при відсутності інформації про його причетність до інших убивств. Дії слідчого у ситуації наявності інформації про вчинення серії убивств однією особою. Дії слідчого у ситуації залишення на місці вчинення убивства злочинцем інформації про наміри вчинити наступні убивства, та при відсутності відомостей про особу злочинця та місце вчинення наступного убивства і особу потерпілого.

Проведення окремих слідчих (розшукових) дій. Огляд місця події. Специфічні обставини, що впливають на тактику проведення огляду місця. Криміналістичні особливості проведення огляду місця події. Пред'явлення для впізнання. Допит свідків. Допит близьких і знайомих жертви. Допит близьких і знайомих підозрюваного. Допит свідків, які виявили тіло жертви. Допит підозрюваного. Використання спеціальних знань. Правила призначення та проведення судових експертиз з метою підвищення ефективності використання їх результатів в розслідуванні серійних убивств.

Тема 2. Особливості розслідування злочинів проти статевої недоторканості малолітніх

Криміналістична характеристика злочинів проти статевої недоторканості малолітніх. Основні елементи криміналістичної характеристики злочинів проти статевої недоторканості малолітніх. Обстановка вчинення злочину.

Найбільш типові місця вчинення злочинів. Найбільш типові ситуації вчинення статевих злочинів щодо малолітніх. Спосіб учинення злочину. Підготовка до вчинення таких злочинів щодо малолітніх. Види насильства, що застосовуються при вчиненні статевих злочинів щодо малолітніх. Типові способи приховування статевого насильства. Особа злочинця. Класифікація насильників. Особа потерпілого. Групи потерпілих від статевих злочинів.

Початковий етап розслідування злочинів проти статевої недоторканості малолітніх. Структура початкового етапу розслідування злочину. Типові слідчі ситуації, що виникають на початковому етапі розслідування злочинів проти статевої недоторканості малолітніх. Завдання слідчого, якщо особа, яка вчинила злочин, затримана на місці вчинення злочину. Завдання слідчого, якщо особа, яка вчинила злочин, затримана через деякий час після його вчинення (від декількох годин до декількох днів). Завдання слідчого, якщо особа, яка вчинила злочин, зникла з місця події, але відомі її дані. Завдання слідчого, якщо особа, яка вчинила злочин, зникла з місця події, і її дані невідомі. Особливості розшуку злочинця по «гарячих» слідах. Розшукові заходи, спрямованих на отримання підстав для проведення слідчих (розшукових) дій. Розшукові заходи, спрямовані на затримання підозрюваного. Дії слідчого у випадку затримання підозрюваного.

Проведення окремих слідчих (розшукових) дій. Огляд місця події. Рекомендації, які потрібно враховувати під час проведення огляду місця події. Помилки під час проведення огляду місця події. Допит потерпілих. Використання спеціальних знань педагога (психолога) під час допиту малолітніх потерпілих. Загальні правила тактики допиту малолітніх потерпілих. Встановлення контакту з малолітнім потерпілим. Предмет допиту потерпілої дитини. Допит підозрюваного. Тактика допиту підозрюваного у вчиненні насильницького злочину проти статевої недоторканості малолітніх. Застосування тактичних комбінацій. Встановлення психологічного контакту з неповнолітнім підозрюваним. Освідування. Групи слідів статевого злочину, залишені на тілі людини. Пред'явлення для впізнання.

Тема 3. Особливості розслідування злочинів, які посягають на права інтелектуальної власності

Криміналістична характеристика злочинів, які посягають на права інтелектуальної власності. Основні елементи криміналістичної характеристики злочинів, які посягають на права інтелектуальної власності. Предмет злочинного посягання порушення авторського права і суміжних прав. Предмет злочинного посягання порушення прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок, топографію інтегральної мікросхеми, сорт рослин, раціоналізаторську пропозицію. Предмет злочинного посягання незаконного використання знаку для товарів і послуг, фірмового найменування, кваліфікованого зазначення походження товару. Способи злочинного порушення авторських та суміжних прав. Основні способи незаконного розповсюдження примірників творів. Способи порушення прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок, топографію інтегральної мікросхеми,

сорт рослин, раціоналізаторську пропозицію. Способи незаконного використання знаку для товарів і послуг. Типова слідова картина. Особа злочинця.

Початковий етап розслідування злочинів, які порушують права інтелектуальної власності. Типові слідчі ситуації, що є характерними для початкового етапу розслідування кримінальних проваджень. Дії слідчого у ситуації коли факт порушення прав інтелектуальної власності виявлений суб'єктом права інтелектуальної власності (творцем (творцями) об'єкта права інтелектуальної власності (автором, виконавцем, винахідником тощо) та іншими особи, яким належать за заповітом або за договором особисті немайнові та (або) майнові права інтелектуальної власності), особу порушника встановлено. Дії слідчого у ситуації коли факт порушення прав інтелектуальної власності виявлений суб'єктом права інтелектуальної власності (творцем (творцями) об'єкта права інтелектуальної власності (автором, виконавцем, винахідником тощо) та іншими особи, яким належать за заповітом або за договором особисті немайнові та (або) майнові права інтелектуальної власності), особу порушника не встановлено. Дії слідчого у ситуації коли працівниками оперативних підрозділів виявлено ознаки порушення прав інтелектуальної власності та встановлено особу порушника.

Проведення окремих слідчих (розшукових) дій. Огляд місця події. Підготовчі заходи до огляду місця події, що проводиться під час розслідування злочинів, що посягають на права інтелектуальної власності. Завдання робочого етапу огляду місця події. Огляд комп'ютерної техніки під час розслідування злочинів даної категорії. Допит свідків. Допит підозрюваного. Призначення судових експертиз. Експертиза об'єктів інтелектуальної власності. Питання, які можуть вирішуватися під час дослідження об'єктів авторського права та суміжних прав.

Тема 4. Особливості розслідування шахрайств, учинених шляхом використання засобів мобільного зв'язку

Криміналістична характеристика шахрайств, учинених шляхом використання засобів мобільного зв'язку. Основні способи учинення шахрайств у сфері мобільного зв'язку. Способи приховування електронно-цифрових слідів. Типова «слідова картина» злочину. Об'єкти, які можуть містити як матеріальні, так і електронно-цифрові сліди злочину. Віртуальні сліди, що залишаються в телефоні зловмисників і потерпілих. Особа злочинця. Потерпілі від інтернет-шахрайства.

Початковий етап розслідування шахрайств, учинених шляхом використання засобів мобільного зв'язку. Типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування, шахрайств даної категорії. Першочергові заходи слідчого з метою розкриття злочину за гарячими слідами незалежно від способу передачі грошей на початковому етапі розслідування шахрайств, учинених з використанням засобів мобільного зв'язку. Дії слідчого у ситуації коли потерпілий передає гроші певній особі для наступної передачі їх злочинцю. Дії слідчого у ситуації коли гроші переводяться за допомогою системи грошових

переказів або на банківський рахунок шахрая. Дії слідчого у ситуації коли потерпілий поповнив баланс на абонентському номері мобільного телефону.

Проведення окремих слідчих (розшукових) дій. Допит потерпілого. Предмет допиту потерпілого. Допит свідків. Тимчасовий доступ до речей і документів. Аналіз з'єднань і встановлення належності телефонних номерів, з якими підтримується зв'язок із викраденого термінала. Огляд мобільного телефону. Залучення до огляду особи, що володіє спеціальними знаннями з експлуатації систем мобільного зв'язку і комп'ютерного обладнання, як спеціаліста. Призначення судових експертиз. Основні завдання експертизи комп'ютерної техніки і програмних продуктів. Питання, які вирішує фоноскопична експертиза (експертиза відео-, звукозапису). Завдання фототехнічної та портретної експертизи. Установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу. Зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж.

Тема 5. Особливості розслідування фальшивомонетництва

Криміналістична характеристика фальшивомонетництва. Предмет злочинного посягання. Спосіб учинення злочину. Сучасні способи підробки грошових знаків. Типова «слідова картина». Ознаки, що свідчать про роботу копіювально-розмножувальної техніки при виготовленні фальшивих грошей. Особа злочинця. Категорії злочинців, які вчиняють злочини, пов'язані з виготовленням або збутом фальшивих грошових знаків або цінних паперів. Класифікація суб'єктів фальшивомонетництва.

Початковий етап розслідування фальшивомонетництва. Типові слідчі ситуації, що виникають на початковому етапі розслідування фальшивомонетництва. Заходи слідчого у ситуації коли до правоохоронного органу надійшло повідомлення про виявлення фальшивих грошових знаків або цінних паперів від працівників підприємств, установ, організацій, що здійснюють розрахунково-касове обслуговування населення або розрахунки з населенням за товари та послуги. Заходи слідчого у ситуації коли до правоохоронного органу надійшло повідомлення про те, що якась особа намагалась розрахуватися грошима або цінними паперами, що викликають сумнів у своїй автентичності або з явними ознаками підробки. Заходи слідчого у ситуації коли працівниками правоохоронного органу безпосередньо виявлені ознаки злочину під час проведення слідчих (розшукових) дій по інших кримінальних правопорушеннях.

Проведення окремих слідчих (розшукових) дій. Особливості огляду місця події при фальшивомонетництві. Огляд грошових знаків чи цінних паперів. Особливості обшуку в кримінальних провадженнях про фальшивомонетництво. Тактичні прийоми особистого обшуку затриманого за фальшивомонетництво. Особливості слідчого експерименту. Проведення судових експертиз. Питання, які вирішує комплексна експертиза паперових грошових знаків.

Тема 6. Особливості розслідування масових заворушень

Криміналістична характеристика масових заворушень. Види масових заворушень. Основні елементи криміналістичної характеристики масових заворушень. Спосіб учинення масових заворушень. Найбільш розповсюджені дії кримінального натовпу під час заворушень. Типова слідова картина. Обстановка злочину. Місце вчинення масових заворушень. Особа злочинця. Особа потерпілого. Класифікація потерпілих від масових заворушень.

Початковий етап розслідування масових заворушень. Типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування масових заворушень. Дії слідчого у ситуації коли надійшло повідомлення про групові дії натовпу, які вже закінчилися, але не відомо чи це групове хуліганство чи масові заворушення. Дії слідчого у ситуації коли надійшло повідомлення про групові злочинні дії натовпу, які ще продовжуються. Дії слідчого у ситуації коли надійшло повідомлення про групові злочинні дії проти представників влади або певної групи населення внаслідок зволікання з розслідуванням та притягненням винних до відповідальності за резонансні злочини або зловживання з боку працівників правоохоронних органів. Дії слідчого у ситуації коли відомі організатори і активні учасники заворушень, частина з них затримана, частина знаходиться у розшуку. Дії слідчого у ситуації коли групові злочинні дії вчинені в установі Державної пенітенціарної служби України.

Проведення окремих слідчих (розшукових) дій. Огляд місця події. Загальні рекомендації огляду місця події в кримінальних провадженнях про масові заворушення. Огляд приміщень, які були піддані погрому. Огляд місця пожежі. Огляд місця вибуху. Огляд місць розсіювання натовпу. Допит свідків. Класифікація свідків-очевидців в кримінальних провадженнях про масові заворушення. Допит підозрюваних. Класифікація підозрюваних у масових заворушеннях. Освідування. Обшук. Призначення судових експертиз. Питання, що вирішуються під час судово-медичних досліджень.

Тема 7. Особливості розслідування комп'ютерних злочинів

Криміналістична характеристика комп'ютерних злочинів. Елементи криміналістичної характеристики комп'ютерних злочинів. Групи способів учинення комп'ютерної злочинів. Способи безпосереднього доступу. Способи опосередкованого (віддаленого) доступу до комп'ютерної інформації. Змішані способи. Способи приховування комп'ютерних злочинів. Знаряддя вчинення комп'ютерних злочинів. Типова «слідова картина». Особа злочинця. Класифікація суб'єктів учинення комп'ютерних злочинів. Класифікація хакерів. Особа потерпілого. Класифікація потерпілих від комп'ютерних злочинів.

Початковий етап розслідування комп'ютерних злочинів. Типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування комп'ютерних злочинів. Типові слідчі версії про подію «комп'ютерних» злочинів. Завдання розслідування та заходи слідчого у ситуації коли підозрюваний затриманий на місці вчинення злочину або відразу ж після його вчинення. Заходи слідчого при відсутності підозрюваної особи. Обставини, що підлягають встановленню під час розслідування комп'ютерних злочинів. Проведення окремих слідчих

(розшукових) дій. Огляд місця події. Підготовчі заходи, що проводяться до виїзду на місце проведення огляду місця події. Огляд комп'ютерної техніки. Допит свідків. Предмет допиту свідків. Обшук. Підготовка до обшуку. Допит підозрюваного. Предмет допиту підозрюваного. Проведення судових експертиз. Питання, які вирішує технічна експертиза комп'ютерної техніки. Питання, які вирішує експертиза даних і програмного забезпечення.

Тема 8. Особливості розслідування злочинів, учинених неповнолітніми

Криміналістична характеристика злочинів, учинених неповнолітніми. Основні елементи криміналістичної характеристики злочинів, учинених неповнолітніми. Особа неповнолітнього злочинця. Основні вікові особливості неповнолітніх, які впливають на розслідування вчинених ними злочинів. Типи неповнолітніх правопорушників. Особа потерпілого. Властивості потерпілих від злочинів, учинених неповнолітніми, що зумовлюють їх підвищену віктимність. Класифікація потерпілих від злочинів, які вчиняють неповнолітні. Спосіб учинення злочину. Предмет злочинного посягання. Слідова картина злочину. Ознаки, які вказують на вчинення кримінального правопорушення неповнолітніми. Місце, час та обставини вчинення злочинів неповнолітніми.

Початковий етап розслідування злочинів, учинених неповнолітніми. Загальні обставини, які підлягають встановленню. Специфічні обставини, які підлягають встановленню під час розслідування кримінальних проваджень за фактами злочинів, учинених неповнолітніми. Слідчі ситуації, які є типовими для початкового етапу розслідування злочинів, учинених неповнолітніми. Дії слідчого у ситуації коли потерпілі або свідки стверджують, що за зовнішнім виглядом і поведінкою особою злочинця був неповнолітній. Дії слідчого у ситуації коли обстановка місця події, сліди та інша інформація свідчить про те, що злочин учинено неповнолітніми. Дії слідчого у ситуації коли потерпілі та свідки знайомі зі злочинцями і їм достовірно відомий вік останніх.

Проведення окремих слідчих (розшукових) дій. Огляд місця події. Сліди способу вчинення злочину, що можуть свідчити про вчинення злочину неповнолітніми. Завдання і особливості обшуку в кримінальних провадженнях про вчинення злочинів неповнолітніми. Допит неповнолітніх підозрюваних. Специфіка підготовки до допиту неповнолітнього підозрюваного. Вибір моменту і тактики допиту. Залучення під час допиту педагога. Призначення психолого-психіатричної експертизи. Завдання комплексної психолого-психіатричної експертизи.

Тема 9. Особливості розслідування злочинів, пов'язаних з пожежами

Криміналістична характеристика злочинів, пов'язаних з пожежами. Види злочинів, пов'язаних з пожежами. Елементи криміналістичної характеристики злочинів, пов'язаних з пожежами. Спосіб учинення злочину. Відмінність підпалів від злочинних порушень вимог пожежної безпеки. Способи підпалів.

Способи порушення правил безпечного поводження з джерелами підвищеної небезпеки. Типові сліди злочинів, пов'язаних з пожежами. Типові сліди підпалу. Типові сліди (ознаки) порушення правил пожежної безпеки. Обстановка злочину, що передувала пожежі. Обстановка, що складається після пожежі. Безпосередня причина загоряння (пожежі). Особа злочинця. Класифікація суб'єктів злочинів, пов'язаних з пожежами. Класифікація потерпілих.

Початковий етап розслідування злочинів, пов'язаних з пожежами. Типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування. Дії слідчого у ситуації коли первинна інформація про пожежу містить достовірні дані про ознаки (сліди) підпалу. Дії слідчого у ситуації коли первинна інформація про пожежу містить достовірні дані про те, що вона стала наслідком неналежної поведінки людей, але залишається неясним, чи є ці дії умисними або необережними. Дії слідчого у ситуації коли первинна інформація про пожежу не містить достовірних даних про те, що вона стала наслідком «людського фактора». Обставини, які підлягають встановленню.

Проведення окремих слідчих (розшукових) дій. Огляд місця події. Основні завдання огляду місця пожежі. Допит свідків. Допит свідків-очевидців. Допит свідків, які володіють іншою інформацією, що має значення для провадження. Тактика допиту підозрюваного. Обшук. Призначення судових експертиз. Завдання пожежно-технічної експертизи. Електротехнічна експертиза. Експертиза речовин та матеріалів. Експертиза паливно-мастильних матеріалів та нафтопродуктів. Технологічна експертиза. Судово-медична експертиза.

Тема 10. Особливості розслідування злочинів, пов'язаних з учиненням вибухів

Криміналістична характеристика злочинів, пов'язаних з учиненням вибухів. Елементи криміналістичної характеристики злочинів, пов'язаних з учиненням вибухів. Поняття вибухового пристрою. Конструктивні елементи вибухових пристроїв. Класифікація вибухових пристроїв. Характеристика особи злочинця. Класифікація злочинців, які вчиняють вибухи. Предмет злочинного посягання. Етапи підготовки та вчинення злочину, пов'язаного із застосуванням вибухового пристрою. Типова «слідова картина». Види слідів вибуху, які виявляються на місці події.

Початковий етап розслідування злочинів, пов'язаних з учиненням вибухів. Типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування злочинів, пов'язаних з учиненням вибухів. Дії слідчого у ситуації коли надійшла інформація про виявлення вибухового пристрою. Дії слідчого у ситуації коли надійшла інформація про затримання особи, яка мала при собі вибуховий пристрій. Дії слідчого у ситуації коли надійшла інформація про вчинення вибуху. Типові загальні версії.

Проведення окремих слідчих (розшукових) дій. Огляд місця події. Методи огляду місця вибуху. Предмет допиту підозрюваних. Об'єкти і завдання експертизи вибухових пристроїв, обставин і механізму вибуху.

3. Рекомендована література

Нормативно-правові акти

1. Про захист прав людини і основоположних свобод : Конвенція Ради Європи від 4 листоп. 1950 р. (в ред. від 1 червн. 2010 р.) (зі змінами та доповненнями, внесеними Протоколом № 11 від 11 трав. 1994 року, Протоколом № 14 від 13 трав. 2004 року). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
2. Конституція України : Закон України від 28 червн. 1996 р. №254к/96- ВР (станом на 01 вер. 2019 р.). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України №4651- VI від 13 квіт. 2012 р. (зі змінами та доповненнями). URL: zakon.rada.gov.ua/go/4651-17.
4. Кримінальний кодекс України : Закон України від 5 квіт. 2001 р. №2341-III (ред. від 1 травн. 2016 р.). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
5. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 5 лип. 2012 р. № 5076-VI (ред. від 6 лют. 2016 р.). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>.
6. Про Державне бюро розслідувань : Закон України від 12 лист. 2015 р. №794-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/794-19>.
7. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів : Закон України від 23 груд. 1993 р. №3781-XII (ред. від 1 берез. 2016 р.). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3781-12>. – Назва з екрана.
8. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві : Закон України від 23 груд. 1993 № 3782-XII (ред. 1 берез. 2016 р.). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3782-12>.
9. Про запобігання корупції : Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1700-VII (в ред. від 05.10.2016). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/rada/show/1700-18/page2>.
10. Про здійснення правосуддя та кримінального провадження у зв'язку з проведенням антитерористичної операції : Закон України від 12 серп. 2014 р. №1632-VII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1632-18>.
11. Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів : Закон України від 10 листоп. 2015 р. № 772-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/772-19>.
12. Про Національне антикорупційне бюро України : Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1698-VII (ред. від 1 трав. 2016 р.). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1698-18>.
13. Про Національну поліцію : Закон України від 2 лип. 2015 р. № 580-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
14. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18 лют.

1992 р. № 2135-XII (ред. від 1 берез. 2016 р.). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>.

15. Про прокуратуру : Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1697-VII (ред. 12 трав. 2016 р.). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.

16. Про протидію торгівлі людьми : Закон України від 20 вер. 2011 р. №3739-VI (ред. від 9 груд. 2015 р.). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3739-17>.

17. Про судову експертизу : Закон України від 25 лют. 1994 р. № 4038-XII (ред. від 1 січ. 2016 р.). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>.

18. Про судову експертизу і статус суддів : Закон України від 2 черв. 2016 р. №1402-VIII. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.

19. Інструкція про особливості здійснення судово-експертної діяльності атестованими судовими експертами, що не працюють у державних спеціалізованих експертних установах : Затверджено наказом Міністерства юстиції України від 12 груд. 2011 р. 3505/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 7 верес. 2015 р. № 1659/5). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1431-11>.

20. Інструкція про поведження з вибуховими матеріалами в органах і підрозділах внутрішніх справ України : Затверджено наказом МВС України від 9 лип. 2014 р. № 653. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0870-14>.

21. Інструкція про порядок ведення єдиного обліку в органах поліції заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події : наказ МВС України від 6 листоп. 2015 р. № 1377. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/main/1378204>.

22. Інструкція про порядок залучення працівників органів досудового розслідування поліції та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України як спеціалістів для участі в проведенні огляду місця події: Затверджено наказом МВС України від 3 листоп. 2015 р. № 1339. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/main/1378204>.

23. Інструкція про порядок проведення криміналістичних досліджень транспортних засобів і реєстраційних документів, що їх супроводжують, працівниками Експертної служби МВС України : Затверджено наказом МВС України від 31 трав. 2013 р. № 537. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1309-13>. – Назва з екрана.

24. Інструкція про порядок проведення судових експертиз та експертних досліджень паспортних документів Головним експертно-криміналістичним центром Державної прикордонної служби України: Затверджено наказом МВС України від 18 листоп. 2013 р. № 1109. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z2086-13>.

25. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні : Затверджено наказом МВС України від 07 липня 2017 р. № 575. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17>.

26. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та

експертних досліджень : Затверджено наказом Міністерства юстиції України від 8 жовт. 1998 р. № 53/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 26 груд. 2012 р. № 1950/5). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98>.

27. Інструкція про проведення судово-медичної експертизи: Затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 січ. 1995 р. №6. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0254-95>.

28. Інструкція про участь співробітників та працівників Українського науково-дослідного інституту спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України як спеціалістів в кримінальному провадженні: Затверджено наказом Центрального управління Служби безпеки України 19 берез. 2016 р. №138. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0564-16>.

29. Положення про Експертну службу Міністерства внутрішніх справ України : Затверджено наказом МВС України від 3 лист. 2015 р. № 1343. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1390-15>.

30. Положення про органи досудового розслідування Національної поліції України : Наказ МВС України від 06 липня 2017 р. №570. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17>.

31. Положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань : Затверджено наказом Генеральної прокуратури України від 06.04.2016 №139. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0680-16/paran112#n125>.

Основна

1. Криміналістика у питаннях та відповідях : Навчальний посібник / А.В. Іщенко, В.В. Пясковський, А.В. Самодін, Ю.М. Чорноус та ін. К. : ТОВ «Видавництво «Центр учбової літератури», 2016. 118 с.

2. Криміналістика : Навч. посіб. / Р.І. Благута, Р.І. Сибірина, В.М. Бараняк та ін.; за заг. ред. Є.В. Пряхіна. Львів : ЛьвівДУВС, 2010. 539 с.

3. Криміналістика : підручник / В. В. Пясковський, Ю. М. Чорноус, А. В. Іщенко та ін. К. : «Центр учбової літератури», 2015. 544 с.

4. Криміналістика. Академічний курс : Підручник / Т.В. Варфоломеев, В.Г. Гончаренко, В.І. Бояров та ін. К.: ЮрІнкомІнтер, 2011. 495 с.

5. Криміналістика: питання і відповіді : навч. посіб. для студ. ВНЗ / А.В. Кофанов, О.Л. Кобилянський, Я.В. Кузьмічов, та ін. К. : ЦУЛ, 2011. 276 с.

6. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять і словник термінів з навчальної дисципліни «Криміналістика» / В. Ю. Шепітько та ін. Х. : Право, 2013. 168 с.

7. Тетарчук І.В. Криміналістика. Для підготовки до іспитів. Навчальний посібник / І. В. Тетарчук . К. : ЦУЛ, 2015. 200 с.

8. Іщенко А.В. Летопись криминалистики : даты, факты, имена / А.В. Іщенко. К., 2016. 384 с.

Додаткова

1. Алексєєв О. О. Розслідування окремих видів злочинів: навч. посіб. для студ. ВНЗ / О. О. Алексєєв, В. К. Весельський, В. В. Пясковський. К. : ЦУЛ, 2014. 319 с.
2. Бондар В. С. Проблеми теорії та практики застосування спеціальних криміналістичних знань у розслідуванні квартирних крадіжок : монографія / В. С. Бондар, М. Я. Сегай. Луганськ, 2011. 311 с.
3. Вакулик О.О., Забезпечення дотримання прав, свобод та інтересів осіб під час проведення слідчих (розшукових) дій . Науковий вісник публічного та приватного права. 2016. № 2. С. 178-183.
4. Взаємодія слідчих та оперативних підрозділів під час досудового розслідування : навч. посіб. / Р. І. Благута, М. П. Климчук, В. М. Сакал та ін. К.: ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2014. 215 с.
5. Відшкодування шкоди потерпілому, завданої кримінальним правопорушенням: метод. рек. / Чернявський С.С., Вознюк А.А., Алексєєва-Процюк Д.О., Бурлака В.В., Самодін А.В. та ін. К.: Нац. акад. внутр. справ, 2016. 122 с.
6. Галаган В. І. Особливості методики розслідування нерозкритих грабежів та розбоїв минулих років: монографія / В. І. Галаган, М. О. Яковенко. Луганськ : РВВ ЛДУВС, 2013. 255 с.
7. Галаган В. І. Процесуальний порядок і тактика отримання зразків для експертизи у кримінальному провадженні України: монографія / В. І. Галаган, О. В. Козак. Краматорськ : ТОВ «Каштан», 2015. 223 с.
8. Досудове розслідування в кримінальних провадженнях щодо застосування примусових заходів медичного характеру : метод. рек. / Чернявський С. С., Вознюк А. А., Патик А. А. та ін. К.: Нац. акад. внутр. справ, 2016. 48 с.
9. Дудаш Т.І. Практика Європейського суду з прав людини : навч. посіб. / Т.І. Дудаш. К.: Алерта, 2016. 488 с.
10. Єфімов М. М. Організація і тактика розслідування хуліганства : навчально-практичний посібник / М. М. Єфімов. Дніпропетровськ, 2013. 148 с.
11. Іщенко А.В. Поняття й система методів техніко-криміналістичного дослідження документів : навч. посіб. // А.В. Іщенко, М.Ю. Будзієвський, І.П. Красюк; за ред. С.М. Алфьорова; НАВС, ДНДЕКЦ МВС України, ДніпроДУВС. Київ, 2011. 97 с.
12. Кваліфікація та розслідування кримінальних правопорушень проти порядку обігу грошей, цінних паперів, інших документів : посіб. / авт. кол. О. В. Процюк, Е. М. Кісілюк, М. П. Климчук, О. Є. Омельченко та ін. ; за ред. С. С. Чернявського. К. : Вид-во Європейського ун-ту, 2014. 111 с.
13. Когутич І. І. Використання криміналістичних знань у судовому розгляді кримінальних справ : наук.-практ. посіб. / І. І. Когутич, В. Т. Нор. Львів, Київ : Тріада плюс, Алерта, 2011. 426 с.
14. Комаринська Ю. Б. Розслідування навмисних вбивств, замаскованих під нещасний випадок або самогубство на залізничному транспорті : навч. посіб. для студ. ВНЗ / Ю. Б. Комаринська, О. І. Галаган. К. :

ЦУЛ, 2013. 123 с.

15. Коропецька С.О. Відібрання зразків біологічного походження на стадії досудового розслідування : Методичні рекомендації / С.О. Коропецька. Івано-Франківськ : Голіней О.М., 2016. 48 с.

16. Криміналістична техніка : навч. посібник / за ред. А. В. Кофанова. К., 2011. 352 с.

17. Криміналістичне забезпечення розкриття і розслідування злочинів : курс лекцій // В. К. Весельський, А. В. Іщенко, В. С. Кузьмічов, Д. Б. Сергеева, Ю. М. Чорноус. К., 2011. 177 с.

18. Криміналістичні засоби та методи розкриття та розслідування кримінальних правопорушень : підручник / О. М. Цільмак, О. Є. Користін, О. С. Шаптала, Д. В. Талалай. О., 2015. 302 с.

19. Кримінальна реєстрація та криміналістичні обліки : курс лекцій / А. В. Кофанов, С. І. Мендус, Є. Ю. Свобода, В. В. Індюкова. К., 2011. 146 с.

20. Кримінальний процес: альбом схем (загальна та особливачастини) навч. посіб. 2-ге видання, виправлене та доповнене. / Л. Д. Удалова, В. В. Рожнова, Д. П. Письменний та ін. К. : «Центр учбової літератури», 2016. 406 с.

21. Методика розслідування квартирних крадіжок : навч.-метод. посіб. / В. С. Бондар, С. В. Головкін, О. А. Єршов, О. В. Кузнєцова, Р. І. Мельник. Луганськ : РВВ ЛДУВС, 2011. 399 с.

22. Мороз А. О. Біометричні технології ідентифікації людини. Огляд систем. Математичні машини і системи. 2011. № 1. С. 39- 45.

23. Наркотичні засоби, психотропні речовини та прекурсори: словник-довідник для працівників правоохоронних органів / укладачі: Ю. В. Шепітько, А. М. Полях, Н. М. Макаренко, Г. П. Петюнін. Х. : Вид. агенція «Апостіль», 2016. 402 с.

24. Одерій О. В. Тактика слідчого огляду комп'ютерних систем та їх елементів : наук.-практ. посіб. / В. О. Одерій, С. О. Корона, С. В. Самойлов. Донецьк, 2010. 87 с.

25. Організація і тактика одночасного допиту двох чи більше вже допитаних осіб : навч. посібник / С. С. Чернявський, О. О. Алексеєв, А. А. Вознюк. К., 2016. 66 с.

26. Основи судової експертизи: навчальний посібник для фахівців, які мають намір отримати або підтвердити кваліфікацію судового експерта / авт.-уклад.: Л.М. Головченко, А.І. Лозовий, Е.Б. Сімакова-Єфремян та ін. Х.: Право, 2016. 928 с.

27. Особливості використання обліків та автоматизованих інформаційних систем при розслідуванні кримінальних правопорушень: метод. рек. / В.Г. Хахановський, Д.В. Дабіжа, В.В. Пясковський. К.: Нац. акад. внутр. справ, 2017. 36 с.

28. Остапчук М. С. Методика розслідування розбоїв, учинених неповнолітніми : монографія / М. С. Остапчук. Львів, 2015. 250 с.

29. Патик Л. Л. Використання спеціальних знань у розслідуванні злочинів, пов'язаних із підробленням документів, що посвідчують вищу освіту / Л. Л. Патик. Криміналістичний вісник : наук.-практ.зб. / голов. ред. В. В.

Черней / ДНДЕКЦ МВС України; НАВС. К. : ПК «Типографія від «А» до «Я», 2016. № 1 (25). С. 85–90.

30. Патик Л. Л. Техніко-криміналістичне дослідження підробного паспорта громадянина України : навч. посіб. для студ. ВНЗ / Л. Л. Патик. К. : ЦУЛ, 2013. 140 с.

31. Патик Л.Л., Дрозд В. Г. Процесуальний порядок застосування особистої поруки. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ ім. Є.О. Дідоренка. № 3 (74). 2016. С. 176.

32. Пиріг І. В. Теоретико-прикладні проблеми експертного забезпечення досудового розслідування : монографія. Дніпропетровськ : «Ліра ЛТД», 2015. 430 с.

33. Полянська Г. С. Криміналістична діагностика у розкритті та розслідуванні злочинів : монографія. Кривий Ріг, 2015. 197 с.

34. Призначення судових експертиз під час неправдивого повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності: метод. рек. / Охріменко С.С., Юсупов В.В., Приходько Ю.П., Самодін А.В. та ін. К.: Нац. акад. внутр. справ, 2016. 42 с.

35. Протидія перешкоджанню законній професійній діяльності журналістів в Україні: метод. рек. / С.С. Чернявський, Л.В. Опришко, А.В. Титко, А.В. Даніель. К.: Нац. акад. внутр. справ, 2017. 50 с.

36. Процесуальний порядок та особливості застосування слідчим арешту майна [Текст] : метод. рек. / [С.С. Чернявський, А.А. Вознюк, Д.О. Алексеєва-Процюк, А.В. Самодін]. – К.: Нац. акад. внутр. справ, 2017. – 50 с.

37. Розслідування примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов'язань: метод. рек. / С.І. Ніколаюк, В.В. Пясковський, О.М. Фесенко. К.: Нац. акад. внутр. справ, 2017. 34 с.

38. Розслідування шахрайств, учинених способом фінансової піраміди : навч. посібник / С. С. Чернявський, О. Ю. Татаров, В. В. Черней, Р. Р. Кузьмін, С. М. Князєв, В. В. Юсупов, А. А. Вознюк ; за ред. В. В. Коваленка. К., 2013. 179 с.

39. Скотар Н. М. Криміналістичні та процесуальні питання ідентифікації людини за слідами-відображеннями. К., 2011. 100 с.

40. Слідчі (розшукові) дії у кримінальному провадженні : навч. наоч. посіб. у схемах і таблицях / О. А. Осауленко, А. В. Самодін, Г. М. Степанова та ін. К. : «Центр учбової літератури», 2015. 140 с.

41. Сучасні методи досудового розслідування кримінальних правопорушень : підручник / О. М. Цільмак, О. Є. Користін, О. М. Заєць та ін. за заг. ред. О. М. Цільмак. Одеса : Фенікс, 2017. 352 с.

42. Чернявський С. С. Фінансове шахрайство: методологічні засади розслідування : монографія. К. : «Хай-Тек-Прес», 2010. 623 с.

43. Чорноус Ю. М. Теорія і практика криміналістичного забезпечення досудового слідства у справах про злочини міжнародного характеру : монографія. К. : Скіф, 2012. 447 с.

Інформаційні ресурси

https://www.cuspu.edu.ua/ua/	Сайт ЦДПУ ім. В. Винниченка
http://rada.gov.ua	Офіційний портал Верховної Ради України
http://www.scourt.gov.ua	Верховний Суд
http://www.kmu.gov.ua/control/	Урядовий портал
http://mvs.gov.ua	Міністерство внутрішніх справ України
https://www.npu.gov.ua/	Національна поліція України
http://www.gp.gov.ua/	Генеральна прокуратура України
http://reyestr.court.gov.ua	Єдиний державний реєстр судових рішень
http://dndekccentrmia.gov.ua/	Державний науково-дослідний експертно-криміналістичний центр
http://www.ibanet.org/	Міжнародна асоціація юристів
http://www.nbu.gov.ua/	Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
http://ovu.com.ua/	Офіційний вісник України